

[או"ח סי' שב"ט סעיף ח' וט']

לעשות איסור תורה עצורה כהאי דשוחט ביו"ט ונמלא
טריפה דאיסור להפשיטה סו"ס תל"ז פשיטא דלא התירו
איסור תורה בשביל ספק זה דדילמא לא ישחוט בתחלה
וכיו"צ בכולם, והיינו האי מג"א הב"ח סי' תל"ז.

אבל פקו"נ דמתירים איסור שבת דאורייתא דרך ודאי
אפילו בשביל ספק הרחוק ואפי' נגד סו"ס ורוב כלעיל
ועוד, ובארתי הדברים בטעמן בשב"ל או"ח סי' ס', א"כ
הכא בג"ד כיון דעל ידי שלא נתיר לחזור או לטלטל אחרי
פעולות פקו"נ יארע לכשיטרכו ללאת להליל לא ילאו,
אעפ"י שהחולה או ספק סכנה תהי' לפנינו א"כ פשיטא
דהתירו גם איסור תורה כדברי מרן הח"ס, ולענין עדות
החודש יע"ש בשב"ל, וכן עוד דברים הנוגעים להלכה
שלפנינו.

סימן פח

[או"ח סי' ש"ל סעיף א' - ב' - ג' - ד']

ס"א. יולדת היא כחולה שיש בו סכנה ומחללין עליה את
השבת וכו' ולענין מפלת באשל אברהם (שב"ל השו"ע)
דהמפלת לאחר מ' יום מחללין עליה שבת כיולדת, וענין
במש"כ בשב"ל הלוי ח"ז סי' פ' דלהלכה גם מפלת תוך מ' יום
מחללין עליה את השבת דאיכא גם סכנה לאס כמש"כ הר"ן
והראשונים, ומש"כ בקרבן נתנאל פ"ח דיומא דמפלת שכבר
הפילה כ"פ ולא היתה בסכנה שוב אין מחללים שבת עליה,
להלכה ל"ע דיתכן דפעם ראשון ושיי לא היתה בסכנה ועכשיו
היא בסכנה דאין המלצים דומים והדבר יראה דמחללין דאין
להחזיק מפעם לפעם ועכ"פ ספק הוא יע"ה.

איברא הא ודאי נראה דמש"כ כאן דמדליקין לה את הנר
והמ"ב פוסק עפ"י תו"י סוף יומא דאפילו מסתמא
בלי שאלה לעשות לה כן דמחללים להדליק נר משום יתובי
דעתא ל"ע אם שייך כן במפלת בחדשים הראשונים ובפרט
לפני מ' יום ואין דעתי נוטה בזה להתיר, איברא דדבר פשוט
דכ"ז מדבר ביולדת לאחר לידה או מעט לפני לידה, אבל ברור
דמדליקין ככל האפשר לאורך הלידה עמה ולצורך הפלה אם
אין אור מספיק.

ומחללין עליה השבת, ובמג"א בשם ס"ח כשתגיע לחודש
ט' תזמין הכל מע"ש שלא יחלו את השבת,
ובזמנינו שלא יולדות תוך ביתם אלא בצית חולים לפעמים
בעיר אחרת לל"ע האם מחויבת להתגרש מביתם בכל
השבתות שבחודש תשיעי וללון בעיר האחרת וגם בזמנינו
כמעט רוב הנשים שיוולדות בתשיעי יולדת דרך הטבע תחלת
העשירי, וגם לא שמענו שכל יולדות בחודש תשיעי

ס"ח. הרואה הספינה שיש בה ישראל המטורפת צים וכן
נהר שוטף וכו' מזה על כל ישראל לחלל שבת עליהם
כדי להלילם, ענין חי' הגרעק"א דמשמע דוקא בידוע שיש שם
ישראל, אבל בראה ספינה מטורפת ואינו יודע מי המה
האנשים אין מחללים שבת דאזלין בתר רוב העולם דהו"ל
כמו תינוק מושלך בעיר שרובה גוים יע"ש, ולפ"ז לדין דאנו
חוששים לדברי רמ"א בזה"ע סי' ד' דאפילו תינוק מושלך
בעיר שרובה גוים ומיעוט ישראל דמחללין שבת ה"ז בכתם
ספינה, ואולי דכוונת הגרעק"א דדוקא התם דאנו חוששים
שמה פירש מן הקבוע שמוחזק בעיר עיי"ש בתו"ש סי' שכ"ח,
מה דלא שייך בספינה ול"ע.

וענין בשו"ע הרב ומ"צ כאן ס"ק י"ט, דמציאם דהא
דחייבים להליל הוא דוקא אם אינו מכניס עגמו לספק
סכנה עיי"ז, אבל אסור להכניס עגמו אפי' לספק סכנה
להליל חצירו אפילו מודאי סכנה וענין בזה בסמ"ע ופ"ת
חומ"מ סי' תכ"ו, ובארתי דבר זה היטב בתשובת שב"ל הלוי
ח"ה סי' רי"ט מכת דברי הרדב"ז בכמה מתשובותיו דדוקא
אם יש ספק קרוב לודאי או אפילו ספק השקול לא יכניס
עגמו לכך אבל אם עפ"י רוב אין סכנה אעפ"י שיש מיעוט
סכנה, אעפ"י דבעלמא לא אזלין בתר רובא בפקו"נ מכ"מ
כאן נגד זה שהוא בספק ודאית ולהמיל יש רוב שאין בו
סכנה מ"מ מותר או אפי' חייב להכניס עגמו במזהו זו של
הלכה, - יע"ש וענין פ"ת חומ"מ בסו"ד מה שהביא מגמ"ב
ל"ג בזה דלא ידקדק ביותר על עגמו אם אין ח"ו ספק סכנה
בשביל המליל, ובשב"ל הלוי עוד הרבה ענינים בזה.

ס"ט. כל היוצאים להליל חוזרים בכלי זינים למקומן -
בתשובת ח"ס או"ח סי' ר"ג כ' דהא דהתירו לעדי
חודש לחלל שבת באיסור תורה אעפ"י שאין לריבים להם
משום שמה יכשילן לע"ל כמבואר ר"ה כ"א ע"ב, וכ' תו"ד
דשמה מכשילן לע"ל דוחה אפילו איסור שבת מק"ו מפקוח
נפש דהתירו בהלכה דידן לחזור למקומן עם כלי זינים
דהתירו קופן משום תחלתן, ובמג"א או"ח סי' תל"ז ס"ק ח'
כ' בשם הב"ח דלא התירו קופן משום תחלתן אלא איסור
דרבנן לא איסור תורה, - ובהגהות מהרש"ם ר"ה כ"א ע"ב
העיר על הח"ס ממג"א בשם הב"ח הנ"ל דאיסור תורה לא
מתירים.

איברא כתבתי בעניי בתשובת שב"ל הלוי ח"ו סי' כ"ו,
דמכשול קופו משום תחילתו הוא בגדר ספק דאולי
אם לא תתיר להם הסוף יתרשלו בתחלתו, והשתא בכל דבר
שמספק איסור לחלל שבת או יו"ט או דבר מזה שאסור